

Fra: "Vikla, Anne-Marie" <fmoaamv@fylkesmannen.no>

Dato: 13. april 2016 kl. 12.40.06 CEST

Til: Anne Eid <Anne.Eid@as.kommune.no>

Emne: Ny supplering fra KMD vedr. Elektronisk folkeavstemning

Hei Anne,

Denne fikk jeg nettopp fra departementet som en utdypning til det svaret du fikk fra meg tidligere. Da tror jeg dere er rimelig oppdatert på det meste når det gjelder elektronisk folkeavstemning.

[Viser til henvendelse ang bruk av elektronisk stemmegivning i Ås kommune.](#)

Departementet har som du nevner mottatt henvendelser om bruk av kildekode som ble brukt under forsøkene med stemmegivning over Internett. Bakgrunnen er et ønske om å benytte kildekoden til å gjennomføre lokale folkeavstemninger over Internett. Stavanger, Sandnes og Sola har fått et endelig svar fra departementet denne uken. Essensen i dette brevet er som følger:

Lisens for bruk av kildekode

Departementet har gjennomgått kontrakt med leverandør og lisens for bruk av kildekode. Det er kun departementet som har rett til å benytte kildekoden til å avvikle valg. I tillegg er en rekke av løsningene i systemet patentbeskyttet. Offentliggjøring av kildekoden i forbindelse med forsøkene hadde som formål å bidra til åpenhet om forsøket, samt legge til rette for testing og forskning. Kommuner kan således ikke benytte kildekoden for å bruke den til å etablere en løsning for å gjennomføre folkeavstemninger.

Øvrige vurderinger

Kildekode er ikke vedlikeholdt siden 2013 og det må påregnes betydelig arbeid for å få en løsning etablert. Videre er det ikke utviklet en ferdig utviklet og testet modul for folkeavstemninger. Det kan derfor stilles spørsmål ved ressursbruk, effektivitet og hensiktsmessigheten av å etablere en løsning for internettstemmegivning i denne sammenheng. Departementet gjør også oppmerksom på at forsøkene ikke bidro til å øke valgdeltagelsen hverken i 2011 eller i 2013, og at dette er i tråd med øvrige internasjonale erfaringer.

Prinsipper for gjennomføring av folkeavstemninger – prinsipp om hemmelig valg

Det vil være naturlig at de prinsipper valglovgivningen er basert på, både nasjonalt og internasjonalt legges til grunn for folkeavstemninger. Dette innebærer blant annet at kommunen bør sikre at prinsippet for allmenn stemmerett og hemmelig stemmegivning etterleves også ved folkeavstemninger. Slik kildekode foreligger i dag kan ikke departementet se at den møter de krav som følger av de generelle prinsipper som gjelder for avvikling av folkeavstemninger. Dette gjelder sentrale mekanismer for å sikre at hver velger kun får avgitt en stemme og at valget holdes hemmelig, eks. manntallsløsning og autentiseringsløsning. Det er ikke noe i veien for at kommunene kan finne en eksisterende løsning for internettstemmegivning i det åpne markedet dersom løsningen etter kommunens vurdering er i tråd med disse prinsippene.

Som svar på dine konkrete spørsmål:

- 1) Lokale folkeavstemninger er ikke lovregulert, men det er naturlig at de prinsipper valglovgivningen er basert på, både nasjonalt og internasjonalt legges til grunn for folkeavstemninger. Dette innebærer blant annet at kommunen bør sikre at prinsippet for allmenn stemmerett og hemmelig stemmegivning etterleves også ved folkeavstemninger. Venezia-kommisjonen har utgitt en "Code of good practice for referendums", jf. CDL-AD (2007) som kan være nyttig å se på.

- 2) Det er ikke mulig å bruke den løsningen som ble utviklet av departementet i forbindelse med forsøkene med elektronisk stemmegivning i 2011 og 2013.
- 3) Hverken departementet eller direktoratet har hjemmel til å hverken godkjenne eller underkjenne lokale folkeavstemninger.

Det Valgdirektoratet har formidlet til Stavanger, Sandnes og Sola kommune, er at de ikke kan få tilgang til det valgadministrative systemet EVA til bruk i folkeavstemningen. Bakgrunnen er at EVA ikke er tilrettelagt for folkeavstemninger på nåværende tidspunkt. Valgdirektoratet formidlet også at de ikke kan tilby et system som tilrettelegger for stemmegivning over Internett, da disse forsøkene er avsluttet fra statlig side.

Vennlig hilsen
Anne-Marie Vikla
prosjektdirektør for kommunereformen

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Direkte +47 22 00 35 17
Mobil +47 917 48 882
fmoaamv@fylkesmannen.no
www.fmoa.no

Fra: Vikla, Anne-Marie [<mailto:fmoaamv@fylkesmannen.no>]
Sendt: 12. april 2016 12:48
Til: Anne Eid
Emne: SV: Elektronisk folkeavstemning

Hei igjen Anne,

Vi har fått svar fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet:
Resultater fra folkeavstemninger skal ikke godkjennes, og Valgdirektoratet kan derfor heller ikke underkjenne resultatet fra en elektronisk avstemning.

Det er helt opp til kommunene selv å avgjøre om og hvordan de ønsker å gjennomføre rådgivende lokale folkeavstemninger. I forarbeidet til kommuneloven skrev vi om hjemmelen knyttet til lokale folkeavstemninger:

- *"Ei lovregulering må vere generell for å femne om alle typar av tilhøve, slik at ho ikkje blir opplevd som ei hindring for kommunane i gjennomføringa. Det var derfor framleis ikkje aktuelt å lovfeste korleis slike folkerøystingar skal gjennomførast i praksis, sjølv om det kan vere naturleg at kommunane tek utgangspunkt i regelverket i vallova. Det lyt framleis vere opp til kommunane sjølve å avgjere dette ut frå lokale tilhøve, til dømes om folkerøystinga skal gjelde heile eller delar av kommunen."*

Har pratet med Fylkesmannen i Østfold som informerer om at Spydeberg kommune vil bruke elektronisk folkeavstemning ca. 20. mai. Ta gjerne kontakt med Spydeberg.

Det er således helt opp til dere i Ås å avgjøre om og hvordan dere hører innbyggerne.

Lykke til.

Vennlig hilsen
Anne-Marie Vikla
prosjektdirektør for kommunereformen

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Direkte +47 22 00 35 17
Mobil +47 917 48 882
fmoaamv@fylkesmannen.no
www.fmoa.no

Fra: Anne Eid [<mailto:Anne.Eid@as.kommune.no>]

Sendt: 8. april 2016 15:28

Til: Vikla, Anne-Marie

Kopi: Trine Christensen

Emne: VS: Elektronisk folkeavstemning

Hei Anne-Marie Vikla

Ås kommune vurderer nå bruk av elektronisk stemmegivning i forbindelse med lokal folkeavstemning om kommunesammenslåing, hvis det lar seg gjøre.

Vi viser til tidligere korrespondanse hvor du viser til at saken om elektronisk stemmegivning ligger i departementet (artikkel i Kommunal rapport).

Men vi kan ikke se at det foreligger noe regelverk som regulerer lokale folkeavstemninger, selv om departementet gir råd om å følge valglov så langt det lar seg gjøre.

Ved fylkesmannens besøk tidligere denne uken ble det gitt signaler om at en elektronisk folkeavstemning om kommunesammenslåing kan underkjennes.

Vi ønsker derfor en tilbakemelding på hvilke instans som kan underkjenne en lokalt organisert rådgivende folkeavstemning, og hvilke regelverk som ligger til grunn for dette, og for valg av stemmemåte.

Vi er i dialog med Hammerfest kommune som har vedtatt å gjennomføre elektronisk stemmegivning, hvis det lar seg gjennomføre. De har oversendt en tilsvarende henvendelse til Fylkesmannen i Finnmark.

Vi ber om en rask tilbakemelding i saken, siden saksfremlegget om elektronisk folkeavstemning skal behandles i Ås kommunestyret 20. april, og saksfremlegget skal ferdigstilles innen 15. april.

Med hilsen
Anne Eid
Service- og kommunikasjonssjef
Telefon:
95 80 83 74
64 96 20 11
[Følg oss på Facebook](#)

Ås kommune
Skoleveien 1, 1430 ÅS
Sentralbord: 64 96 20 00
www.as.kommune.no